Specialisering: Lärare för grundskolans tidigare år med inriktning svenska, matematik och engelska I

Specialisation: Teacher for the early years of compulsory school, specialising in Swedish, mathematics and English I

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: LGS101
Version: 2.0
Fastställd av: Institutionsstyrelsens kursplaneutskott 2010-01-11
Gäller från: VT 2010

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G2F)
Utbildningsområde: Undervisning
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: För studenter som läser 210 högskolepoäng:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Godkänt resultat i en inriktning om 60 högskolepoäng
- Deltagande i Allmänt utbildningsområde 2 där minst 15 högskolepoäng ska vara godkända, därav all VFU

För studenter som läser 270 högskolepoäng:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Godkänt resultat i inriktning 1, 60 högskolepoäng och inriktning 2, 60 högskolepoäng
- Deltagande i Allmänt utbildningsområde 2, där minst 15 högskolepoäng skall vara godkända, varav all VFU.

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp
I kursen studeras styrdokumenten för förskoleklassen och grundskolan med särskilt fokus på den kunskapssyn som framträder i dessa. Vidare granskas, med utgångspunkt i kategorierna kön, klass och etnicitet, den mångkulturella förskolans och skolans förutsättningar att skapa en god lärandemiljö för alla barn oavsett härkomst. Studenten kommer också att få en inblick i hur skapande aktiviteter kan användas som ett fruktbart sätt att främja lärande. Särskild uppmärksamhet ägnas barnlitteraturens betydelse för språkutvecklingen samt skönlitteraturen som en källa till kunskap, glädje, självkännedom och förståelse för andra. Aktuell ämnesdidaktisk forskning på området läses och diskuteras.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp
I denna kurs fördjupas studiet av den mångkulturella skolans uppdrag att skapa kreativa lärandemiljöer för alla barn oavsett bakgrund. Kursen behandlar även frågor rörande bedömning av elevers lärande och utveckling. Kursen fördjupar även det ämnesdidaktiska perspektivet i matematik och svenska. Matematiken fokuserar på att hitta strukturer snarare än den färdiga produkten. Samband mellan tal och mönster bearbetas samtidigt som olika aspekter på taluppfattning och rumsuppfattning problematiseras. Vidare belyses olika möjligheter att kommunicera och representera matematik, såväl vad gäller innehåll som produkt och process. Vad gäller svenskämnet betonas vikten av en helhetssyn på språket, där tala, lyssna, läsa och skriva samverkar. Kursen behandlar även skönlitteraturens betydelse för språkutvecklingen. I anslutning härtill studeras och diskuteras läsmetoder och lässtrategier. Vikt kommer att läggas vid studentens egen skrivprocess, vilken relateras till den kommande yrkesverksamheten. Här kommer betydelsen av en grundläggande kännedom om det svenska språkets grammatiska

struktur samt förmågan att uttrycka sig väl i tal och skrift att understryks och efterfrågas. Slutligen studeras IKT som ett verktyg för lärande.

Mål

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp
Studenten ska efter kursen kunna

- beskriva kunskapssynen i gällande styrdokument i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska samt utifrån denna kunskapssyn planera undervisning
- förklara olika ämnesdidaktiska teorier kring barns språkutveckling gällande svenska, matematik samt engelska
- beskriva hur klass, kön och etnicitet påverkar lärandemiljön
- konstruera och analysera en enkät

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp
Studenten ska efter kursen kunna

- bearbeta texter till innehåll och form, såväl andras som egna efter respons
- analysera och motivera olika metoder för läs- och skrivutveckling samt matematikinlärning med utgångspunkt i aktuell forskning på området
- motivera läromedel/hjälpmedel av olika slag utifrån aktiva val, grundade på reflektion över de olika läromedlens förtjänster och svagheter
- behärska de vanligast förekommande tankeformerna/beräkningsstrategierna inom den grundläggande aritmetiken
- beskriva och exemplifiera hur barn utvecklar sin taluppfattning
- beskriva de algebraiska strukturer som ligger bakom våra vanligaste räkneregler
- visa säkerhet i sitt sätt att lösa matematiska problem
- använda sig av såväl produkt- som processutvärdering i matematik
- redogöra för de estetiska uttrycksformernas betydelse för barns lärande i svenska och matematik
- använda IKT som redskap för undervisning och lärande
- redogöra för skönlitteraturens roll för språkutveckling

Undervisningsformer

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp
Undervisningen omfattar föreläsningar, workshops samt studiegruppsarbete.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv 22,5 hp
Undervisningen omfattar föreläsningar, seminarier, workshops, studiebesök samt studiegruppsarbete.

Undervisningen bedrivs på svenska. Dock kan undervisning på engelska förekomma om kursansvarig anser det nödvändigt.

Examinationsformer och betygsskala

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp
Kursen examineras genom deltagande i enskild skriftlig tentamen kring styrdokumenten i ämnena engelska, matematik samt svenska, muntlig presentation av språkutvecklande arbete och enkätundersökning.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp
Kursen examineras genom deltagande i seminarier, enskilda skriftliga tentamina, enskilda skriftliga redovisningar, muntliga redovisningar, enskilt och i grupp samt fördjupningsarbete kring valbar del av kursinnehållet.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp
Innan delkursstart kallas studenterna till kursplanering. Delkursen utvärderas muntligt vid kursråd under delkursens gång och enskilt skriftligt vid delkursens slut.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp
Innan delkursstart kallas studenterna till kursplanering. Delkursen utvärderas muntligt vid kursråd under delkursens gång och enskilt skriftligt vid delkursens slut.

Övrigt

Kursen ingår i Lärarprogrammet.

Bilaga: Litteraturlista för Specialisering: Lärare för grundskolans tidigare år med inriktning svenska, matematik och engelska I (LGS101)

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

Litteratur

Björndal, Cato R. P. (2005). *Det värderande ögat.* Stockholm: Liber. s. 26- 60. (25 s.)

Fast, Carina (2008). *Literacy - i familj, förskola och skola.* Lund: Studentlitteratur. (168 s).

Johnsen – Hoines, Marit (1990). *Matematik som språk.* Stockholm: Liber Ekonomi. (184 s.)

Lindö, Rigmor (2005). *Den meningsfulla språkväven.* Lund: Studentlitteratur. (kap. 1, 3) (52 s.)

Myndigheten för Skolutveckling (2007). *Svenska: En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning.* Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. (s. 5-43).

Myndigheten för Skolutveckling (2007). *Matematik: En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning.* Stockholm: Myndigheten för Skolutveckling. (s. 5-42).

Myndigheten för Skolutveckling (2008). *Engelska: En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och arbetssätt och bedömning.* Stockholm: Myndigheten för Skolutveckling. (s. 5-47)

Nordlinder, Lars (2001). *Motivera – variera! Engelskundervisning år 1-7.* Stockholm: Utbildningsradion (UR). (142 s.)

Persson, Annika & Wiklund, Lena (2008). *Hur långt är ett äppelskal? - tematiskt arbete i förskoleklass.* Stockholm: Liber. (229 s.)

Skolverket (2008). *Grundskolan. Kursplaner och betygskriterier.* Stockholm: Fritzes. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=745> (117 s.)

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv

22,5 hp

Litteratur

Ahlberg, Ann (1995). *Barn och matematik.* Lund: Studentlitteratur. (162 s.)

Analysschema i matematik för åren före skolår 6 / Lärarhögskolan i Stockholm. PRIM-gruppen. 1. uppl. (2000). Stockholm: Skolverket. (45 s.)

Axelsson, Monica et al. (2006): *Ämne och språk - språkliga dimensioner i ämnesundervisningen,* Rapport från Kompetensfondsprojektet. Tillgänglig: <www.rinkeby-multiling.stockholm.se/Aktuellt/Amneochsprak.pdf> s 1-48 (48 s.)

Bergius, Berit. & Emanuelsson, Lillemor (2008). *Hur många prickar har en gepard? : unga elever upptäcker matematik.* Göteborg: NCM, Nationellt Centrum för Matematikutbildning, Göteborgs universitet. (133 s.)

Bergöö, Kerstin, Jönsson, Karin & Nilsson, Jan (1997). *Skrivutveckling och undervisning.* Lund: Studentlitteratur. (194 s.)

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög (2006). *Vägar till grammatik.* Lund: Studentlitteratur. (213.s.)

Effektivt användande av IT i skolan: analys av internationell forskning. (2007). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1906> (44 s.)

Fridolfsson, Inger (2008). *Grunderna i läs – och skrivinlärning.* Lund: Studentlitteratur. (274 s.)

Johannesson Vasberg, Annika (2001). *Lyckas med läsning. Läs – och skrivinlärning i Nya Zeeland.* Stockholm: Bonnier utbildning. (154 s.)

Jönsson, Karin (2007). *Litteraturarbetets möjligheter: En studie av barns läsning i årskurs F-3.* Malmö: Malmö Högskola.

(265 s.)

Kursplan med kommentarer till mål som eleverna lägst ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret i ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk. (2009). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2142> (66 s.)

Lindö, Rigmor (2005). *Den meningsfulla språkväven.* Lund: Studentlitteratur. (218 s.)

Lundberg, Ingvar & Herrlin, Katarina (2003). *God läsutveckling.* Stockholm: Natur och Kultur. (72 s.)

Lundberg, Ingvar (2008). *God skrivutveckling.* Stockholm: Natur och kultur (112 s.)

Lundberg, Ingvar & Sterner, Görel (2006). *Räknesvårigheter och lässvårigheter under de första skolåren: hur hänger de ihop?* Stockholm: Natur och kultur. (176 s.)

McIntosh, Alistair (2008). *Förstå och använda tal- en handbok.* Göteborg: Nationellt centrum för matematikundervisning (NCM), Göteborgs universitet. (239 s.)

Nya språket lyfter!. (2009). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/sb/d/646> (86 s.)

Runesson, Ulla (2005). Beyond discourse and interaction. Variation: a critical aspect for teaching and learning mathematics. *Cambridge Journal of Education,* vol.35, issue 1, s. 69-87. Tillgänglig: <http://search.ebscohost.com.lib.costello.pub.hb.se/login>

Samulesson, Stefan (2008). Vad kan tvillingforskning lära oss om tidig läs - och skrivinlärning? I *Linköping Electronic Conference Proceedings.* (Konferens: Att erövra världen. Grundläggande färdigheter i läsning, skrivning och matematik, 26-27 november 2007 , Linköping. (s. 9- 22).

Skolverket. (2000). *Analysschema i matematik för åren före skolår 6.* Stockholm: Liber Distribution. (45 s.)

Skolverket (2008). *Grundskolan. Kursplaner och betygskriterier.* Stockholm: Fritzes. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=745> (117 s.)

Svensson, Ann-Katrin. (2000). Computers in School: Socially Isolating or a Tool to Promote Collaboration? Journal of Educational Computing Research. 22 (3). (17 s.)

Van de Walle, John (valfri upplaga). *Elementary and Middle School Mathematics: Teaching Developmentally.* New York: Longman (kap. 2, kap. 9-21) (362 s.)

En av följande två titlar skall väljas:

Löwing, Madeleine & Kilborn, Wiggo (2003). *Huvudräkning. En inkörsport till matematiken.* Lund: Studentlitteratur. (156 s.)

Rockström, Birgitta (2000). *Skriftlig huvudräkning. Metodbok.* Stockholm: Bonnier utbildning. (57 s.)